

DIASPORA ȘI ALEGERILE PREZIDENȚIALE DIN 2009 ȘI 2014

CONCLUZII ȘI OBSERVAȚII PE BAZA CIFRELOR

De ce atâta zgomot pentru „nimic”? Preambul

Se spune că cifrele nu mint. Din păcate nu putem spune același lucru și despre rețelele sociale sau mass-media. Vă propun să analizăm mai jos cifrele reci care compară participarea la vot a românilor din străinătate, atât la alegerile prezidențiale din 2009, cât și la cele din 2014, și la final să tragem împreună niște concluzii bazate pe cifre, nu pe opinii sau „dovezi irefutabile” propuse de diverși lideri de opinie sau societate civilă de conjunctură. Vom putea vedea astfel că am participat cu toții la o piesă de teatru regizată de profesioniști, care mă aștept să se repete la nevoie și în 2016.

Menționez că inspirația acestui analize a venit după parcurgerea excelentului articol „[Victoria serviciilor, votul din diasporă și o manipulare ca la carte](#)”, semnat de dl. **Dan Tiberiu Iacob** și publicat pe data de 18 noiembrie 2014 pe [www.inpolitics.ro](#).

În mare, acest articol face o analiză a [comentariilor generate de organizarea campaniei prezidențiale din 2009](#), publicate pe portalul [www.HotNews.ro](#), și actualul val de indignare cauzat de organizarea ultimelor alegeri prezidențiale. Ei bine, nu există nicio diferență fundamentală între ce s-a întâmplat atunci din punct de vedere logistic și acum.

Autorul se întreabă retoric:

„Cum se vede, absolut nicio deosebire față de ce s-a întâmplat acum, ba chiar putem spune că lucrurile s-au îmbunătățit mult în 2014, în condițiile în care prezența la vot a fost mult mai mare acum.

Cum se face, în aceste condiții, că în 2009 nu s-a întâmplat absolut nimic în urma organizării dezastruoase a votului, (ba chiar ambasadorul Baconski, de la Paris a fost felicitat și recompensat cu postul de ministru de Externe) iar în 2014 mai-mai să avem o nouă revoluție în stradă?

De ce, în 2009, „tinerii frumoși și liberi” nu au ieșit buluc în stradă, de ce on-line-ul nu a explodat de indignare, de ce nu ne-am mai repezit ”să ne luăm țara înapoi”?”

Concluziile dumnealui pot părea unora nefondate:

„În 2009, strategia câștigării alegerilor de către preferatul serviciilor a fost cu totul alta, drept pentru care nimeni nu a dat doi bani pe problemele diasporei. Altele erau „prioritățile”.

În 2014, pentru că s-a ales provocarea unui uriaș impact emoțional care să ducă la creșterea masivă a participării la vot, unii și-au „amintit”, brusc, că diaspora are și ea drepturi, și-au făcut din țințarul obișnuit – cum am dovedit mai sus – un ditamai armăsarul, numai bun de încălecat de către noul ales al structurilor: Klaus Iohannis.”

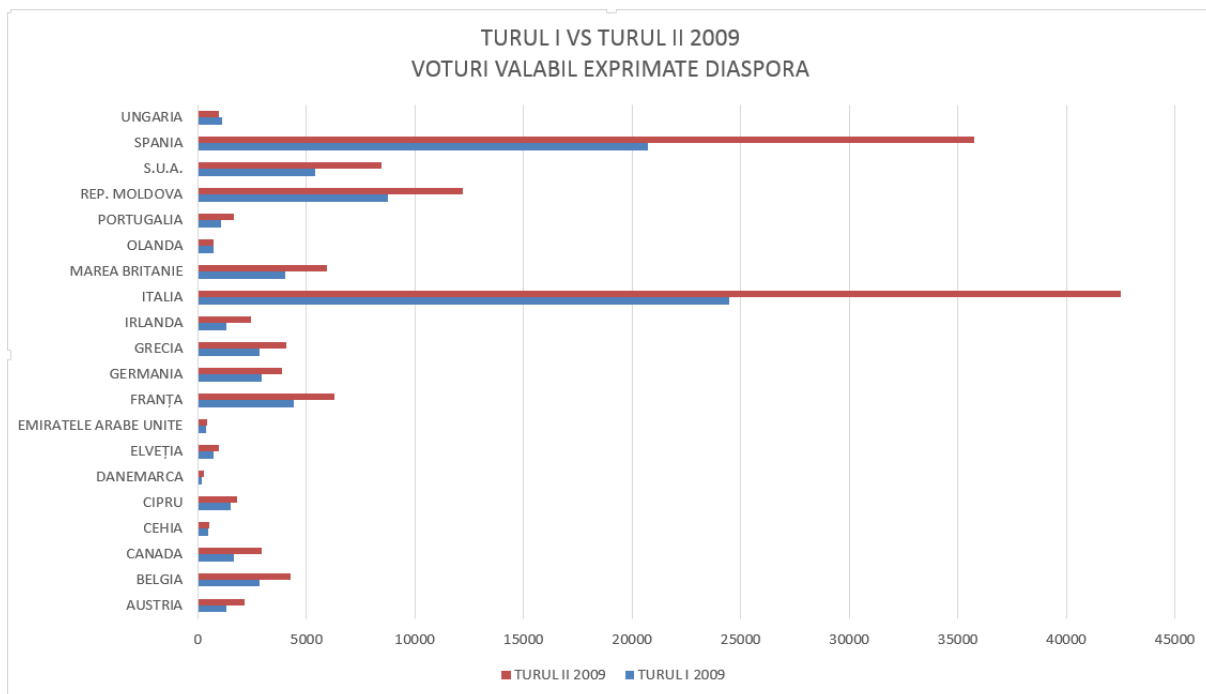
Să vedem însă ce zic cifrele.

Mențiuni:

- 1) Cei care nu au timpul sau motivația să parcurgă lectura aridă a cifrelor pot merge direct la sfârșitul analizei, la secțiunea concluzii și observații de final, acolo unde lucrurile devin mai „transparente”;
- 2) În analiza de mai jos am folosit exclusiv numărul de voturi valabil exprimate furnizat de BEC.

Alegeri prezidențiale 2009. O creștere de 56% de la Turul I la Turul II al scrutinului prezidențial

Pe 22 noiembrie 2009 numărul total de voturi valabil exprimate de românii din străinătate era de 94.383. În turul al doilea, pe data de 6 decembrie 2009, acest număr creștea cu 56%, respectiv la 146.876 voturi valabil exprimate. Câștigătorii acestei mobilizări exemplare au fost românii din Italia, cu o creștere a prezenței la vot de 74% în cel de-al doilea tur de scrutin (*de la 24.467 la 42.509 voturi valabil exprimate*), secția de votare nr. 89 din Ladispoli având o creștere record a participării de 197% (*de la 734 la 1.443 voturi valabil exprimate în al doilea tur*), iar secția de votare nr. 114 din Bologna, având o creștere 195% (*de la 812 la 1.580 voturi valabil exprimate în al doilea tur*).

Spania cunoaște și ea o mobilizare peste medie, respectiv 73%, de la un total de 20.748 voturi valabil exprimate pe 22 noiembrie 2009 la 35.771 voturi pe 6 decembrie 2009. Aici se evidențiază secția de votare nr. 232 din Ciudad Real, cu o creștere a numărului de voturi valabil exprimate de 176% (*de la 1.061 la 1.869 voturi în al doilea tur*) și secția de vot nr. 246 din Zaragoza cu o creștere de 195% (*de la 1.192 la 2.329 voturi în cel de-al doilea tur de scrutin*).

Electoratul român din SUA se remarcă și el printr-o creștere de 57% a prezenței la vot la cel de-al doilea tur de scrutin. Astfel, numărul total de 5.404 voturi valabil exprimate în primul tur de scrutin crește la 8.482 în cel de-al doilea tur de scrutin.

Există un singur caz în care prezența la vot din cel de-al doilea tur de scrutin la prezidențialele din 2009 este inferioară primului tur de scrutin, respectiv cazul Ungariei. Astfel, scăderea numărului de 1.108 voturi în primul tur la 990 în cel de-al doilea tur de scrutin reprezintă o reducere cu 12% a voturilor valabil exprimate.

Nimic radical schimbat între organizarea și participarea la Turul II al alegerilor prezidențiale din 2009 și Turul I al alegerilor prezidențiale din 2014. De unde deci atâta indignare în 2014?

Anul 2014 reprezintă schimbarea atitudinii electoratului român; nu mai este la moda să fi blazat și apolitic. Dimpotrivă, toți devin avocații schimbării și ai exercitării dreptului de vot, chiar și atunci când niciunul dintre candidați nu reușește să convingă în mod decisiv.

Se întâmplă de asemenea un fenomen bizar în timpul primului tur de scrutin: deși prezența la vot a românilor din străinătate din data de 2 noiembrie 2014 a fost crescut cu numai 10% față de cea din data de 22 noiembrie 2009, respectiv de la 146.876 la 161.054 de voturi valabil exprimate, chiar înainte de închiderea urnelor, în seara zilei de 2 noiembrie 2014, mișcarea „[Uniți Salvăm!](#)” a început să organizeze proteste publice pentru ceea ce oamenii cu portavoce au denunțat a fi „*împiedicarea diasporei să își exercite dreptul la vot*”.

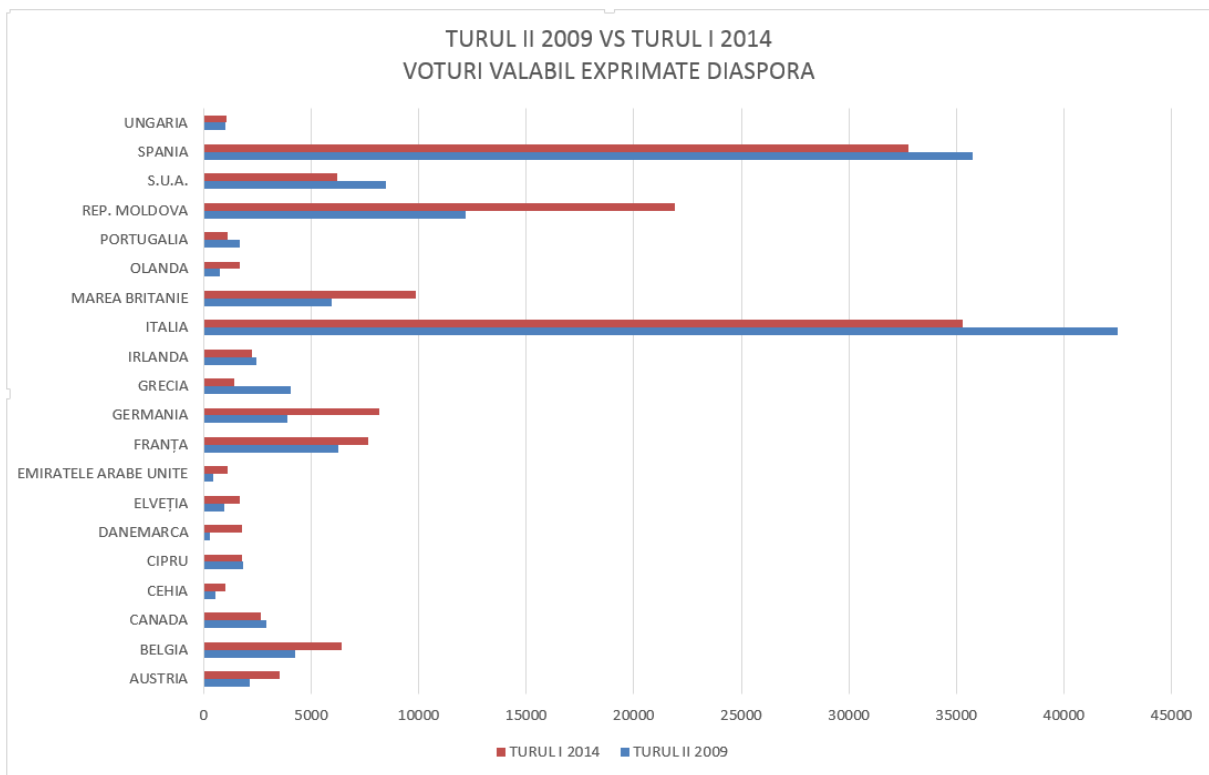
Providențial, dl. [Lucian Mândruță](#) s-a aflat la locul potrivit pentru a filma în direct cu telefonul mobil susținerea drepturilor diasporei de către cei de acasă. Stindardul luptei pentru apărarea diasporei țării a fost preluat rapid (și) de ONG-ul [România Curată](#).

Astfel, ceea ce începuse ca o luptă fără sorți de izbândă împotriva lui Victor Ponta, s-a transformat rapid într-o cruciadă pentru apărarea românilor din afara granițelor, al căror drept de vot fusese și urma să fie sabotat.

Cât de justificată a fost această indignare? Să ne uităm un pic la cifre:

Deși menționați obsesiv ca victime ale proastei organizări a alegerilor prezidențiale din diasporă, românii din Italia și Spania au înregistrat o scădere a participării la vot față de 2009.

Astfel, numărul de voturi valabil exprimate pe 6 decembrie 2009 a fost de 42.509, acesta scăzând cu 17%, respectiv la 35.285 voturi valabil exprimate cinci ani mai târziu, pe data de 2 noiembrie 2014.

Electoratul român din Spania are aproximativ același comportament; numărul voturilor valabil exprimate pe 6 decembrie 2009 a fost de 35.771, acesta scăzând cu 9%, respectiv la 32.760 voturi valabil exprimate.

Desigur, s-au înregistrat și creșteri spectaculoase ale electoratului din diasporă. Cel mai notabil este cazul voturilor valabil exprimate din Germania. Astfel, dacă pe 6 decembrie 2009, numărul voturilor a fost de 3.894, cinci ani mai târziu această cifră a crescut cu 209%, respectiv la 8.149 voturi valabil exprimate în data de 2 noiembrie 2014.

Alt caz notabil este cel al Marii Britanii care, față de numărul de 5.959 voturi valabil exprimate pe 6 decembrie 2009, cunoaște o creștere de 165%, respectiv atinge cifra de 9.860 voturi valabil exprimate pe data de 2 noiembrie 2014.

Franța, una din principalele portavoci ale sabotajului votului din diasporă, cunoaște o creștere de (numai) 22% a participării la vot, respectiv de 6.283 voturi pe 6 decembrie 2009 la 7.677 voturi valabil exprimate pe 2 noiembrie 2014.

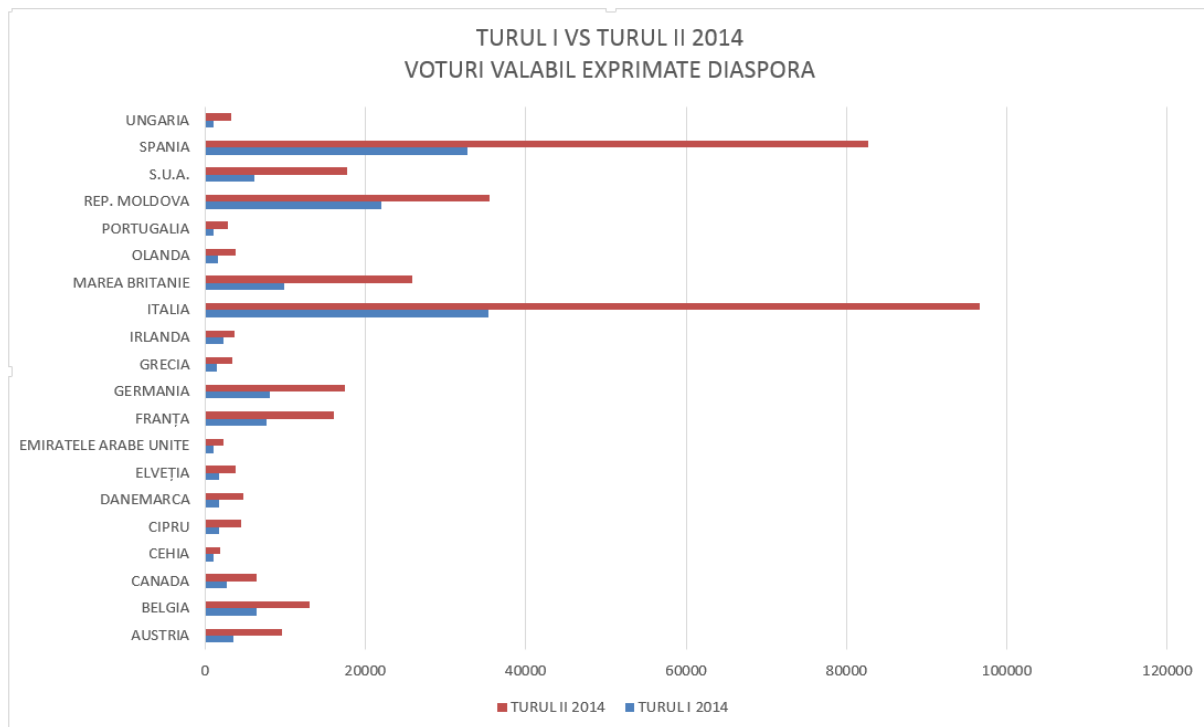
Guvernul Ponta a reacționat neinspirat, oferind maselor (doar) capul fostului Ministru de Externe, Titus Corlățean. Acest lucru nu a fost însă suficient pentru a calma spiritele; eșecul de a da măcar impresia că

se încearcă creșterea numărului de secții de votare din străinătate a generat alterarea lentă, dar sigură, a electoratului pro-Ponta.

Turul II al alegerilor prezidențiale din 2014. O creștere de 235% a numărului voturilor valabil exprimate de românii din afara țării

Consecințele protestelor din țară a dus la creșterea numărului voturilor valabil exprimate în diasporă cu 235%, respectiv la 378.811 de voturi. Această medie a creșterii prezenței la vot se păstrează cu câteva excepții. Astfel, sub medie se află:

- Irlanda, cu o creștere de numai 64% (*de la 2.265 la 3.722 voturi valabil exprimate*);
- Cehia, cu o creștere de numai 84% (*de la 1.060 la 1.950 voturi valabil exprimate*);
- Republica Moldova, cu o creștere de numai 62% (*de la 21.980 la 35.630 voturi valabil exprimate*).

Acest lucru înseamnă că disciplina electorală a românilor din țările mai sus citate este mai mare, aceștia fiind influențați mai puțin de factorii emoționali premergători celui de-al doilea tur de scrutin.

Singurele creșteri notabile ale participării la vot aparțin electoratului român din SUA, cu o creștere a prezenței la vot de 285% (*de la 6.221 la 17.710 voturi valabil exprimate*) și electoratului român din Ungaria, cu o creștere a prezenței la vot de 300% (*de la 1.084 la 3.249 voturi valabil exprimate*).

Dinamica votului românilor din străinătate. Observații pe marginea variației numărului de voturi valabil exprimate de românii din afara țării pe 6 decembrie 2009 și pe 2 noiembrie 2014

Foarte utilă este compararea numărului de voturi dintre cel de-al doilea tur de scrutin din 2009 și cel al voturilor din primul tur de scrutin din 2014 pe țări. Deși totalul voturilor din diasporă este aproximativ egal, la 5 ani diferență acest număr variază destul de mult de la o țară la alta.

Printre creșterile spectaculoase ale numărului de voturi valabil exprimate între 2009 și 2014 se numără:

- Danemarca, cu o creștere de 628% a numărului de voturi (*de la 288 voturi în turul al doilea al scrutinului prezidențial din 2009, la 1.809 voturi în primul tur al scrutinului prezidențial din 2014*);
- Emirate Arabe Unite, cu o creștere de 255% a numărului de voturi (*de la 438 voturi în turul al doilea al scrutinului prezidențial din 2009, la 1.118 voturi în primul tur al scrutinului prezidențial din 2014*);
- Olanda, cu o creștere de 227% a numărului de voturi (*de la 735 voturi în turul al doilea al scrutinului prezidențial din 2009, la 1.673 voturi în primul tur al scrutinului prezidențial din 2014*);
- Germania, cu o creștere de 209% a numărului de voturi (*de la 3.894 voturi în turul al doilea al scrutinului prezidențial din 2009, la 8.140 voturi în primul tur al scrutinului prezidențial din 2014*);
- Marea Britanie, cu o creștere de 165% a numărului de voturi (*de la 5.959 voturi în turul al doilea al scrutinului prezidențial din 2009, la 9.860 voturi în primul tur al scrutinului prezidențial din 2014*).

Trebuie menționat că aceste creșteri ale numărului de voturi, cu excepția poate a Danemarcei, nu înseamnă neapărat creșteri proporționale ale imigranților români în țările respective, ci mai degrabă intrarea acestora în legalitate și o comunicare mult mai bună între autoritățile române și comunitățile de români din țările respective. Nu în ultimul rând, acest lucru mai denotă și un interes mai mare pentru vot al românilor din străinătate.

Există de asemenea un element comun care unește aceste țări care au înregistrat creșteri substanțiale ale numărului de voturi valabil exprimate. Astfel, cu excepția Emiratelor Arabe Unite, aceste țări găzduiesc un număr important de studenți și tineri români înalt calificați.

Ponderea votului diasporei în masa totală de voturi valabil exprimate

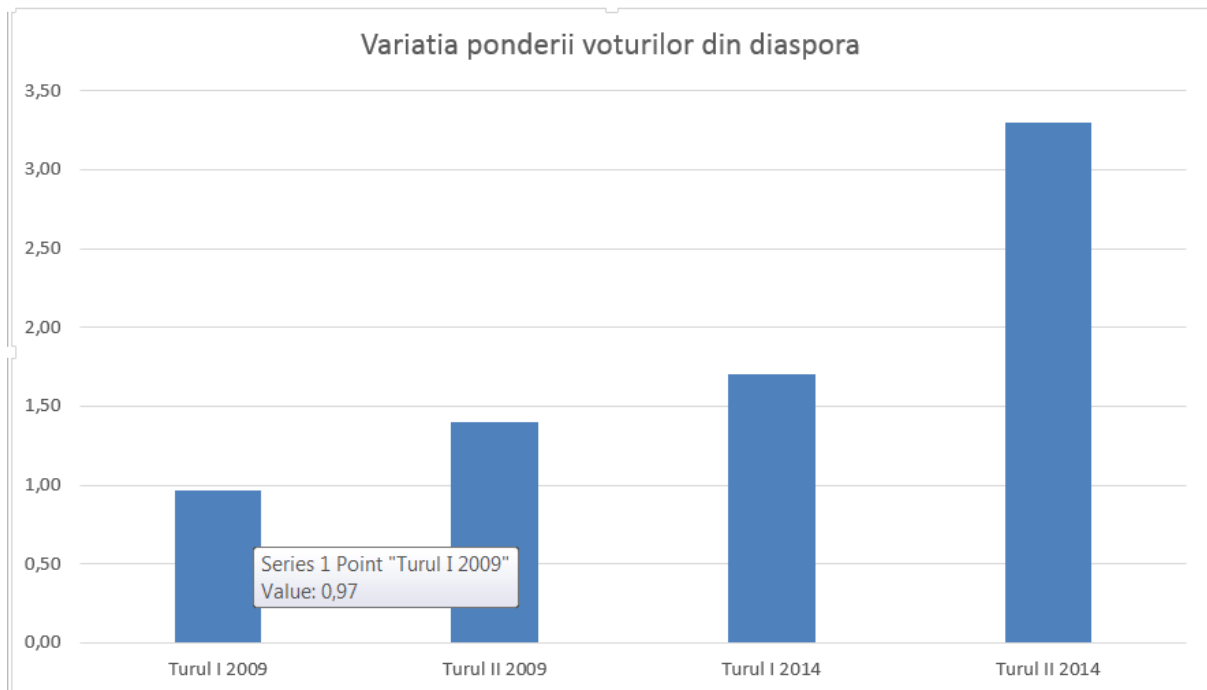
După ce am văzut diaspora română la vot în cifre absolute în 2009 și 2014, haideți să analizăm impactul acesteia în cifre relative, comparativ cu masa totală de voturi valabil exprimate:

În data de **22 noiembrie 2009**, numărul total al voturilor valabil exprimate a fost de 9.718.840. Astfel, cele 94.383 de voturi valabil exprimate ale diasporei au reprezentat **0,97%**.

În data de **6 decembrie 2009**, numărul total al voturilor valabil exprimate a fost de 10.481.568. Astfel, cele 146.876 de voturi valabil exprimate ale diasporei au reprezentat **1,4%**.

În data de **2 noiembrie 2014**, numărul total al voturilor valabil exprimate a fost de 9.485.340. Astfel, cele 160.065 de voturi valabil exprimate ale diasporei au reprezentat **1,7%**.

În data de **16 noiembrie 2014**, numărul total al voturilor valabil exprimate a fost de 11.553.152. Astfel, cele 377.651 de voturi valabil exprimate ale diasporei au reprezentat **3.3%**.

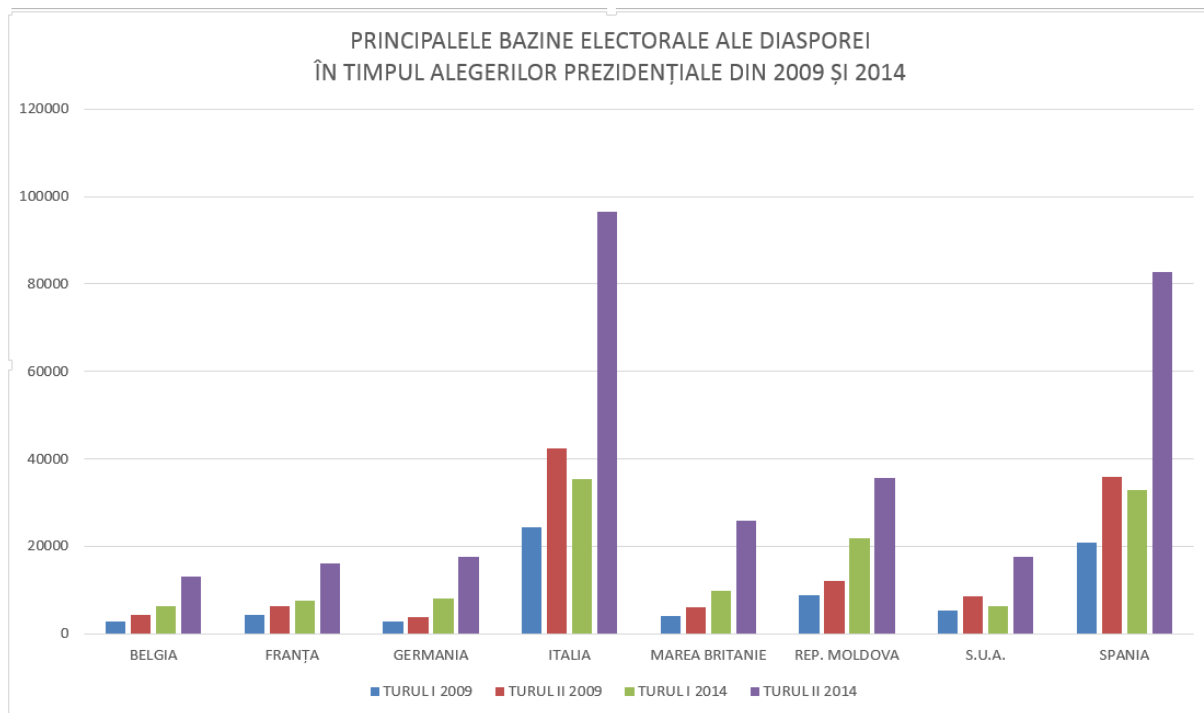

Concluzii

Principalele bazine electorale ale diasporei rămân, în ordine, Italia, Spania și, respectiv, Republica Moldova, acestea însumate reprezentând 57% din numărul total de voturi valabil exprimate de diasporă pe 16 noiembrie 2014. În Divizia B a bazinelor electorale ale diasporei se remarcă, în ordine, Marea Britania, SUA, urmată îndeaproape de Germania și Franța și, respectiv, Belgia.

Se remarcă o creștere lentă, dar constantă, a ponderii votului diasporei în masa totală de voturi valabil exprimate. Pe fondul emigrației puternice a cetățenilor români cu drept de vot și a emancipării acestora în țările de destinație, această pondere este de așteptat să continue să crească. Dinamica acestei ponderi electorale a diasporei este accentuată de scăderea lentă a masei electorale din România cauzată de natalitatea negativă de acasă.

Există însă și factori care reduc această creștere, precum renunțarea la cetățenia română a unor emigranții plecați de multă vreme de acasă, precum și lipsa motivației unor membri ai diasporei de a se (mai) implica în politica dâmbovițeană.

Chiar și în aceste condiții, putem afirma fără a greși foarte mult, că este de așteptat ca ponderea electorală a diasporei să urce la aproximativ 5% până la următoarele alegeri prezidențiale din 2019. Acest lucru ar trebui să stimuleze proiecte politice ale și pentru diasporă, dar și o mai mare atenție a clasei politice de la București acordată românilor din afara țării.

Este de remarcat că Cehia cumulează cel mai mare număr de voturi ale românilor din Europa de Est, respectiv 1.933 voturi valabil exprimate pe 16 noiembrie 2014. De asemenea, este impresionantă creștere constantă la fiecare tur de scrutin a numărului de voturi înregistrate în Republica Moldova.

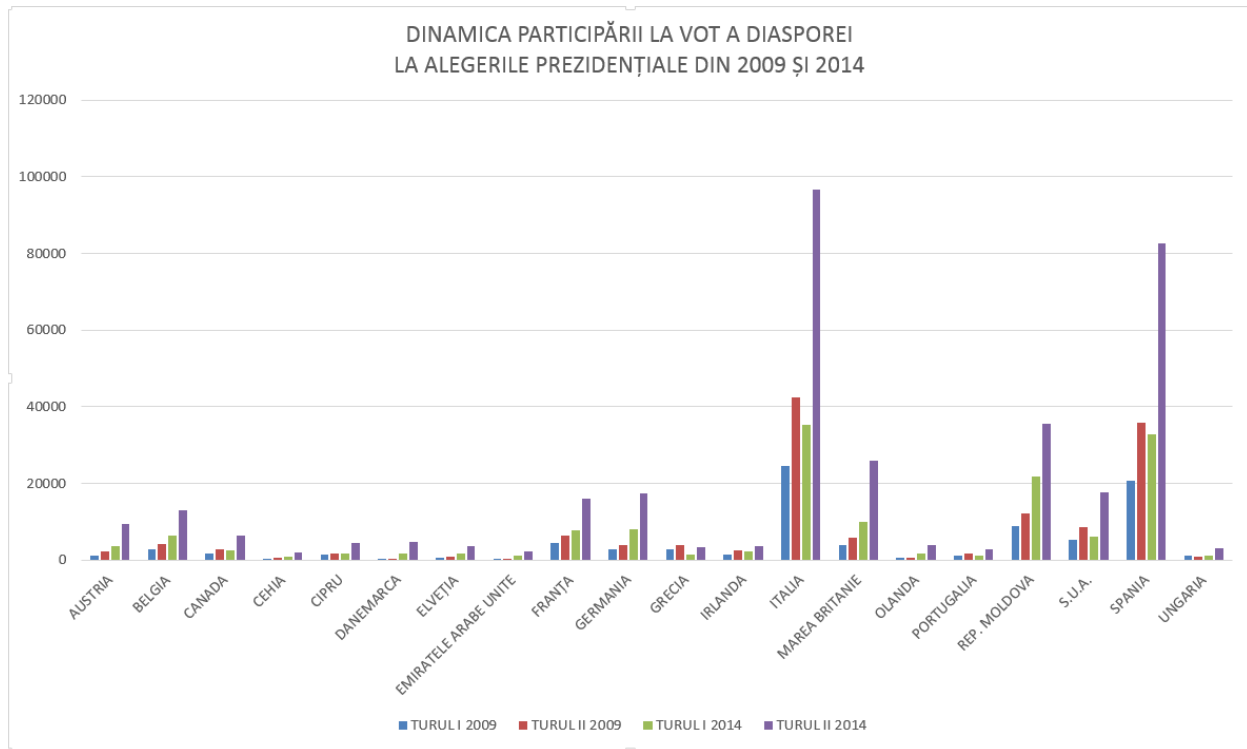
Grecia este singura țară cu o comunitate puternică de români care a înregistrat o scădere a participării la vot în 2014 față de 2009. Aceasta este un posibil semnal că, pe fondul perioadei dificile traversate de statul elen, numărul emigranților români din Grecia a început să cunoască o scădere.

Omogenitatea votului diasporei se datorează și „prizonieratului” românilor din afară țării printre sursele de informare digitală. Dacă acceptăm faptul că aceste canale pot fi controlate de organizații cu agende precise, nu ar trebui să ne mire „disciplina electorală” a diasporei.

Deși modest ca procent, votul diasporei a contat efectiv mai mult în 2009, atunci când diferența dintre candidații de atunci, Traian Băsescu și Mircea Geoană, a fost infimă. Nu același lucru îl putem spune și în 2014; diferența de aproximativ 8% dintre candidați nu poate fi justificată numai pe baza votului

diasporei, chiar dacă aceasta, într-o majoritate covârșitoare (89%) s-a pronunțat pro-Iohannis (*sau anti-Ponta*). Diaspora a fost un actor fără voce într-o piesă de teatru regizată de profesioniști.

Astfel, diaspora i s-a înscenat rolul de victimă a corupției de la București, atingându-se astfel mai multe obiective:

- Creșterea numărului de alegători la urne în turul II, în special în diasporă;
- Erodarea electoratului pro-Ponta;
- Atingerea climaxului stării „anti-Ponta” de către electoratul tânăr, în special cel care votase Monica Macovei în primul tur;
- Alterarea imaginii PSD-ului pe plan intern și extern printr-o campanie media care lupta „justițiar” împotriva „sabotării premeditate” a procesului electoral în diasporă.

Diaspora începe astfel să fie victima propriului succes. Deoarece este un subiect sensibil pentru opinia publică de acasă, iar ponderea sa electorală este în creștere, s-a început „domesticirea” acesteia. Nu va trece mult timp până când diferite proiecte politice conduse de oameni apropiați Bucureștiului îi vor fi propuse.

Dincolo de aceste lucruri mai puțin plăcute, alegerile prezidențiale din 2014 au fost un test foarte bun al atașamentului celor plecați din România față de țara mamă. De data aceasta mult mai mulți membri ai

diasporei l-au trecut, investind multe resurse personale pentru a se implica în procesul electoral. Din aceste motive diaspora merită mulțumirile noastre.

Analiză semnată Alexandru Cosmin Codreanu și publicată pe 21 noiembrie 2014.